

[Enggaard.]

tilsynsrådet er efter min opfattelse næppe meget større end den, folketinget kunne få af en årsberetning som den, vi f. eks. får fra ATP-fonden, og det er svært at forestille sig, at der fra tilsynsrådet kan øves nogen afgørende indflydelse på beslutningerne i fonden, som jo ikke er nogen statsfond, men tilhører lønmodtagerne og derfor ikke er offentlig ejendom i den forstand.

Der er vældig mange tvivlsspørgsmål i forbindelse med lovforslaget, som det kunne være interessant at rejse, men det går ud over første behandlings rammer. Jeg skal kun nævne, at man har undtaget hussassistenterne i lovforslaget, fordi der er nogle skatteproblemer omkring opgørelsen af deres indkomstgrundlag, men så har man i den forbindelse også glemt at nævne værnepligtige, der i hvert fald på selvangivelsen er opført på samme linje, hvorfor det vel egentlig er den samme problematik, der her kommer ind i billedet.

Man kan have sine tvivl om, hvorvidt det overhovedet er muligt i den resterende del af denne folketingssamling at gennemarbejde den uhyre mængde af problemer, som vi kommer ind i. Man må forstå statsministeren derhen, at han ønsker lovforslaget vedtaget inden tingets sommerferie. Dette er uforsvarligt, netop fordi man har undladt en kommissionsbehandling, der ellers ville have været den normale fremgangsmåde i en så kompliceret sag.

Hvis regeringen fastholder det hovedpræg i lovforslaget, som bygger på den store fond og dens ledelsessystem, kan jeg sige for venstres vedkommende, at der ikke er nogen bro at finde, som kan forbinde synspunkterne over mod os. Det overrasker næppe nogen, at venstre ikke for nogen pris vil række hånd til en socialisering af det danske erhvervsliv, sådan som det efter vores mening er indbygget i regeringens forslag.

Niels Helveg Petersen: Der er ingen grund til at skjule fra starten, at mit parti anser det lovforslag, vi her behandler, for uanvendeligt, og vi kan ikke medvirke ved dets gennemførelse. Det er der en lang række grunde til, som jeg skal komme ind på. Det er desværre ikke muligt at komme ind på mange detaljer her ved første behandling, det skal vi heller ikke, men der forestår jo et

omfattende udvalgsarbejde, forhåbentlig med en nærmere kulegravning af en lang række uklarheder i lovforslaget. Jeg vil i hvert fald påtage mig ene mand at stille flere spørgsmål vedrørende dette forslag, end 10 vise mænd endside 17 mand i regeringen kan svare på.

Det spørgsmål, som man må stille som det fundamentale over for lovforslaget, er: hvilket samfund ville der komme ud af det, hvis dette lovforslag blev gennemført? Man har anført, at der ville komme et socialistisk samfund ud af det. Jeg anser ikke det for at være en rigtig betegnelse, og jeg har da heller ikke hørt en eneste socialist bruge udtrykket. Derimod vil forslagens gennemførelse skabe en ny form for kapitalisme, som ikke er privatkapitalisme, som vi vel nærmest kender det i vort samfund, og som ikke er statskapitalisme, som man kender det i de østeuropæiske lande, men som vel nærmest må karakteriseres som en form for organisationskapitalisme eller LO-kapitalisme. Det er kapitalistisk, fordi den erklærede hensigt jo er, at centralfondens midler skal placeres efter ganske almindelige kreditvurderingsprincipper ud fra rentabilitetsbetragtninger. Det er som sagt hensigten, men jeg frygter, at realiteten vil blive en anden, nemlig at vi får alle statskapitalismens ulemper i form af ineffektivitet, bureaukrati og centralisering og ingen af privatkapitalismens fordele i form af tilpasningsevne og decentraliserede beslutninger. Jeg mener, at den skitserede form for organisationskapitalisme simpelt hen låner de dårligste sider fra begge systemer og på en sindrig måde skruer dem sammen i et system. Hvilket samfund ville der komme ud af det, hvis dette lovforslag blev gennemført? Jeg frygter, der ville komme et organisationsstyret samfund ud af det, hvor lønmodtagernes interesseorganisationer får tildelt af folketinget og af regeringen en dominerende indflydelse på vigtige økonomiske afgørelser. Hos centralfondens repræsentantskab og hos de 10 medlemmer af fondens bestyrelse samles større økonomisk magt end hos nogen andre 10 mennesker i dag i Danmark. Resultatet vil blive det modsatte af en spredning af den økonomiske magt, det vil blive en koncentration af økonomisk magt.

Lad mig føje til et synspunkt, som jeg ikke hidtil har set indgå i diskussionen: jeg